

ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของทีมงาน ทักษะการบริหารของหัวหน้าและผู้ปวย
กับประสิทธิผลของทีมงาน ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์

นางจินตนา วราภาสกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารพยาบาล

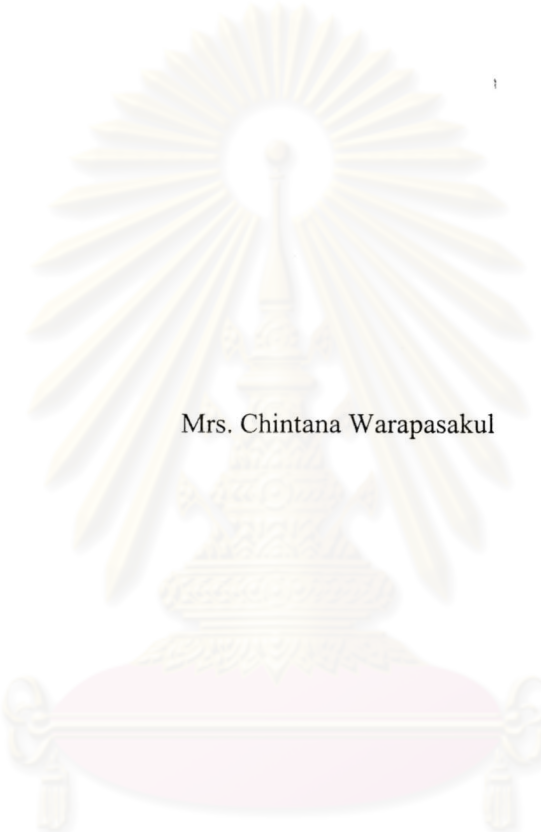
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3300-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN NURSING WORK TEAM FUNCTIONING, HEAD NURSES'
MANAGERIAL SKILLS, AND NURSING TEAM EFFECTIVENESS
AS PERCEIVED BY STAFF NURSES, REGIONAL HOSPITAL
AND MEDICAL CENTERS

Mrs. Chintana Warapasakul

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3300-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของทีมงานพยาบาล ทักษะการบริหาร
ของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับประสิทธิผลของทีมงานพยาบาล ตามการรับรู้
ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์

โดย นางจินตนา วราภาสกุล

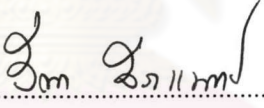
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

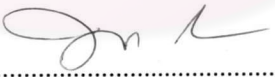
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤณี

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. วิณา จิระแพทย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤณี)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. เอมอร จังศิริพรปกรณ์)

จินตนา วราภาสกุล : ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของทีมงานพยาบาล ทักษะการบริหาร
ของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับประสิทธิผลของทีมงานพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลศูนย์ (RELATIONSHIPS BETWEEN NURSING WORK TEAM
FUNCTIONING, HEAD NURSES' MANAGERIAL SKILLS, AND NURSING TEAM
EFFECTIVENESS AS PERCEIVED BY STAFF NURSES, REGIONAL HOSPITAL
AND MEDICAL CENTERS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสถิตย์,
134 หน้า. ISBN 947-17-330-3

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิผลของทีมงานพยาบาล ความสัมพันธ์
ระหว่างการทำหน้าที่ของทีมงานพยาบาล ทักษะการบริหารของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับประสิทธิผลของ
ทีมงานพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ และศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์
ประสิทธิผลของทีมงานพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์
15 แห่ง จำนวน 374 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม
ประกอบด้วย 3 ตอน การทำหน้าที่ของทีมงานพยาบาล ทักษะการบริหารของหัวหน้าหอผู้ป่วย และ
ประสิทธิผลของทีมงานพยาบาล เครื่องมือทุกตอนได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และวิเคราะห์
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .86, .98
และ .93 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช่การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน

1. ประสิทธิผลของทีมงานพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.83$)
2. การทำหน้าที่ของทีมงานพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิผล
ของทีมงานพยาบาล ($r = .56$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ทักษะการบริหารของหัวหน้าหอผู้ป่วย มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับ
ประสิทธิผลของทีมงานพยาบาล ($r = .49$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของทีมงานพยาบาลได้ อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 คือ การทำหน้าที่ของทีมงานพยาบาล และทักษะการบริหารของหัวหน้าหอผู้ป่วย
สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของทีมงานพยาบาล ได้ร้อยละ 35 ($R^2 = .35$) ได้สมการพยากรณ์
ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z}_{\text{ประสิทธิผลของทีมงานพยาบาล}} = 0.40 * Z_{\text{การทำหน้าที่ของทีมงานพยาบาล}} + 0.25 * Z_{\text{ทักษะการบริหารของหัวหน้าหอผู้ป่วย}}$$

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4377617436 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : NURSING WORK TEAM FUNCTIONING / HEAD NURSES' MANAGERIAL SKILLS / NURSING TEAM EFFECTIVENESS

CHINTANA WARAPASAKUL : RELATIONSHIPS BETWEEN NURSING WORK TEAM FUNCTIONING, HEAD NURSES' MANAGERIAL SKILLS, AND NURSING TEAM EFFECTIVENESS AS PERCEIVED BY STAFF NURSES, REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PUANGTIP CHAIPHIBALSARISDI, Ph.D 134 pp. ISBN 947-17-3300-3

The purposes of this research were to study nursing team effectiveness of staff nurses, to determine the relationships between nursing work team functioning, head nurses' managerial skills and nursing team effectiveness of staff nurses in regional hospital and medical centers, and to explore the variables that predict nursing team effectiveness. The research sample consisted of 374 nurses, randomly selected through multi – stage sampling technique. Content validity and reliability of the questionnaire, nursing work team functioning, head nurses' managerial skills, and nursing team effectiveness were performed. The related of Cronbach Alpha Coefficients were .86, .98 and .93 respectively. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficients and Multiple Regression Analysis were performed.

The major findings were as follows:

1. The nursing team effectiveness of staff nurses in regional hospital and medical centers was at the high level. ($\bar{X} = 3.83$)
2. The nursing work team functioning was moderately and positively related to nursing team effectiveness ($r = .56$) with significantly at the .05 level.
3. The head nurses' managerial skills was moderately and positively related to nursing team effectiveness ($r = .49$) with significantly at the .05 level.
4. Variables that significantly predict nursing team effectiveness of staff nurses in regional hospital and medical centers was at the .05 level. There were the 2 predictor variables that able to account for 35 percent ($R^2 = .35$) of the variance. The variables nursing were work team functioning, and head nurses' managerial skills. The predicted equation in standard score can be stated as follows:

$$\hat{Z}_{\text{Nursing team effectiveness}} = 0.40 * Z_{\text{nursing work team functioning}} + .25 * Z_{\text{head nurses' managerial skills}}$$

Field of study Nursing Administration
Academic year 2002

Student's signature.....*Chintana Warap.*.....
Advisor's signature.....*Puangtip*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละทั้งเวลาในราชการและนอกราชการในการให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องทุกขั้นตอนของการศึกษาวิจัย ด้วยความเอาใจใส่และคอยให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจและซาบซึ้งในความกรุณาที่อาจารย์มอบให้ตลอดระยะเวลาดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. วิมา จีระแพทย์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. เอมอร จังศิริพรปกรณ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้ง คณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้และประสบการณ์ที่มีค่าแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการ โรงพยาบาลศูนย์ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง 16 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนบุคลากรพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน และขอขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาสับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วนไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณบุษยา นพวงศ์ ณ อยุธยา คุณหทัยรัตน์ พรหมรัตน์พงษ์ และคุณวารุณี สงวนหมู่ ที่สนับสนุนและเปิดโอกาสให้ศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทฉบับนี้ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานและน้อง ๆ ทุกท่านในกลุ่มงานวิสัญญี โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ที่ได้เสียสละทำงานหนักขึ้นในระหว่างที่ผู้วิจัยศึกษาต่อ

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้สติปัญญาและสิ่งดีงามทั้งหลาย ขอขอบคุณคุณสมชาย คุณณพัฒน์ คุณณัฐา วราภาสกุล ดร. อารี และคุณนิตยา เพชรเลิศ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นางจินตนา วราภาสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	14
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	17
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของทีม	19
ขอบเขตและหน้าที่ของประสิทธิผลทางการพยาบาล	22
เกณฑ์ในการประเมินประสิทธิผลของทีม	23
ความหมายและความสำคัญของทีมงาน	27
ประเภทของทีม	30
ลักษณะของทีมที่มีประสิทธิผล	31
การทำหน้าที่ของทีมตามแนวคิดของ Hellriegel และคณะ	43
ทีมพยาบาลและการทำงานเป็นทีม	47
ทักษะการบริหาร	51
ทักษะการบริหารตามแนวคิดของ Katz	54
ทักษะการบริหารของหัวหน้าหอผู้ป่วย	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
กรอบแนวคิดในการวิจัย	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 66
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 70
	วิธีการสร้างเครื่องมือ..... 73
	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 74
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 76
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 77
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 79
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
	สรุปผลการวิจัย..... 106
	อภิปรายผลการวิจัย..... 107
	ข้อเสนอแนะ..... 116
	รายการอ้างอิง..... 118
	ภาคผนวก
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 125
	ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์..... 126
	ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 130
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 134

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	การเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างทีมที่มีประสิทธิผลและไม่มีประสิทธิผล..... 34
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์จำแนกตาม เขตที่ตั้ง..... 68
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่ปฏิบัติงานและการศึกษาอบรม..... 82
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของทีมพยาบาล ของโรงพยาบาลศูนย์ จำแนกรายด้าน..... 84
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของทีมพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ ด้านความถูกต้อง จำแนกรายข้อ..... 85
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของทีมพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ ด้านความรวดเร็ว จำแนกรายข้อ..... 86
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของทีมพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ จำแนกรายข้อ..... 87
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของทีมพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ ด้านการลดต้นทุน จำแนกรายข้อ..... 88
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำหน้าที่ของทีมพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ จำแนกรายด้าน..... 89
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำหน้าที่ของทีมพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ ด้านปัจจัยภายนอก จำแนกรายข้อ..... 90
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำหน้าที่ของทีมพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ ด้านการออกแบบทีม จำแนกรายข้อ..... 91
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำหน้าที่ของทีมพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ ด้านกระบวนการภายในทีม จำแนกรายข้อ..... 92
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของทักษะการบริหาร ของหัวหน้าหอผู้ป่วยจำแนกรายด้าน..... 93
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของทักษะการบริหาร ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านทักษะด้านความคิด จำแนกรายข้อ..... 94
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของทักษะการบริหาร ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกรายข้อ..... 96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของทักษะการบริหาร ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านทักษะด้านเทคนิค จำแนกรายข้อ.....	98
17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างการทำหน้าที่ของทีมพยาบาล ทักษะการบริหาร ของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับประสิทธิผลของทีมพยาบาล จำแนกรายด้าน.....	99
18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรการทำหน้าที่ของทีมพยาบาล ทักษะการบริหารของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับประสิทธิผลของทีมพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ แสดงในรูป เมตริกสหสัมพันธ์.....	101
19	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ของตัวแปรพยากรณ์ ประสิทธิผลของทีมพยาบาล ในรูปคะแนนดิบ (b) ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานตัวพยากรณ์ (S.E.b) และ คะแนนมาตรฐานมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญ เมื่อใช้วิธี Entered	102
20	ค่าสัมประสิทธิ์สัมพัทธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ถูกคัดเลือกเข้าสู่ สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญ ของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ประสิทธิผล ของทีมพยาบาล เมื่อใช้วิธี stepwise.....	103

ภาพที่ 1 กระบวนการเกี่ยวกับประสิทธิผล.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย